

Sporočilo za javnost

## Ob pivovarskem jubileju: čas za trezno alkoholno politiko

Ljubljana, 10. julij 2025 – Ob letošnji 200. obeležitvi pivovarstva v Laškem in prihajajoči prireditvi *Pivo in cvetje*, ki bo potekala med 11. in 13. julijem v Laškem, v Slovenskem združenju za kronične nenalezljive bolezni (ZKNB) opozarjamo, da kljub tovrstnim jubilejem nimamo razlogov za proslavljanje, temveč nas morajo alarmantni podatki o škodi zaradi alkohola – zlasti piva – spodbuditi k odločni reformi in zaostritvi alkoholne politike.

### Pivo – vstopna točka za alkoholizem

Po podatkih Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ) ter Svetovne zdravstvene organizacije (WHO) **Slovenija sodi med države z najvišjo porabo alkohola na prebivalca v svetu**. Približno **55 odstotkov vsega zaužitega čistega alkohola** v Sloveniji prihaja iz piva. Posledično lahko pivu pripišemo **največji delež zdravstvene, socialne in ekonomske škode**, povezane z alkoholom. *»Z vsako obletnico, ki promovira alkohol in alkoholno industrijo brez kritične razprave o javnozdravstvenih posledicah, tvegamo nadaljnjo normalizacijo in legitimacijo škodljive navade. Ne praznujmo piva – raje zmanjšajmo njegovo dostopnost in vpliv na zdravje mladih in odraslih«*, je opozoril **Franc Zalar**, predsednik ZKNB in podpredsednik Društva za zdravje srca in ožilja.

### Slovenski paradoks: več piva, več bolezni, več trpljenja

Z alkoholom povezane bolezni – vključno z rakom, cirozo jeter, boleznimi srca in ožilja ter poškodbami – vsako leto v Sloveniji povzročijo več kot **1.000 prezgodnjih smrti** in ogromno breme za zdravstveni sistem. Po ocenah bi se z zmanjšanjem porabe alkohola za 20 do 30 odstotkov v prihodnjih letih izognili stotinam smrti in na desetinam milijonov evrov stroškov. *»Zdravstveni sistem podpiramo z davki, a istočasno dopuščamo agresivno oglaševanje izdelka, ki neposredno vpliva na številne bolezni, vključno z zasvojenostjo, in smrti. Največ škode v Sloveniji ne povzroča žganje – ampak ravno pivo, ker ga porabimo največ, pogosto prekomerno. To ni nedolžno, zlasti ko govorimo o rabi alkohola med otroki in mladimi«*, je poudarila **Manca Kozlovič**, predsednica Mladinske zveze Brez izgovora Slovenija.

## Potrebujemo učinkovite ukrepe, ne folklornega festivala alkohola

ZKNB poziva Vlado RS, pristojna ministrstva in poslance Državnega zbora, da nemudoma sprejmejo vrsto **učinkovitih ukrepov alkoholne politike**, ki jih med drugimi priporoča tudi Svetovna zdravstvena organizacija (WHO). Ti vključujejo zlasti:

- bistveno **zvišanje trošarin** in s tem cen alkoholnih pijač, vključno s pivom,
- **popolno prepoved oglaševanja** in sponzoriranja s strani alkoholne industrije (tudi v športu in kulturi),
- **omejevanje dostopnosti** (časovno, krajevno in starostno),
- **označevanje embalaže** s svarili o tveganjih za zdravje (npr. rak),
- **celovite preventivne programe** in podporo pri zmanjševanju škode.

**Matej Košir**, direktor Inštituta »Utrip« in vodja mreže »Preventivna platforma«, je tako izpostavil: *»Praznujmo raje zdravje in dolgoživost – ne alkohola. Namesto promocije industrije, ki prispeva k raku in številnim drugim boleznim ter slabšemu duševnemu zdravju prebivalstva, raje podprimo sistemske rešitve za bolj zdravo prihodnost«.*

## Vpliv družbe glede rabe alkohola vpliva na vedenje mladih

*»Na terenu opazamo, da raba alkohola med mladoletnimi negativno vpliva tudi na zdrave medosebne odnose, saj spodbuja različne oblike tveganega vedenja, konflikte in nezdrave vzorce druženja. Pretirana in neodgovorna raba alkohola na zabavah, zlasti na javnih prireditvah, spodbuja normalizacijo rabe v kontekstu mladostniškega druženja in lahko kasneje vodi v zasvojenost«,* je zaključila **Neža Polh**, generalna sekretarka Slovenske zveze za javno zdravje, okolje in tobačno kontrolo.

Za dodatne informacije in pojasnila smo vam na voljo na telefonski številki **031 880 520** (Matej Košir) ali e-poštnem naslovu: [info@sncda.si](mailto:info@sncda.si).

Lep pozdrav,

*Franc Zalar, predsednik zKNB in podpredsednik Društva za zdravje srca in ožilja*

*Matej Košir, direktor Inštituta »Utrip« in vodja mreže »Preventivna platforma«*

*Manca Kozlovič, predsednica Mladinske zveze Brez izgovora Slovenija*

*David Razboršek, direktor Zavoda Vozim*

*mag. Nataša Jan, direktorica Društva za zdravje srca in ožilja Slovenije*

*Neža Polh, generalna sekretarka Slovenske zveze za javno zdravje, okolje in tobačno kontrolo*

*Tomaž Gorenc, direktor Inštituta za zdravje in okolje*